

Projekt 06 czerwca 2008 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾**

z dnia 2008 r.

**w sprawie zawodów regulowanych, w których jest wyłączone uprawnienie do
wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności**

Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz 394) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zawodami regulowanymi, w przypadku których jest wyłączone uprawnienie do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności, są zawody:

- 1) doradcy podatkowego;
- 2) usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- 3) rzeczoznawcy majątkowego;
- 4) pośrednika w obrocie nieruchomościami;
- 5) zarządcy nieruchomości.

§ 2. W przypadku zawodów, o których mowa w § 1, występuje obowiązek przystąpienia do testu umiejętności.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie zawodu regulowanego, w przypadku którego wyłączone jest uprawnienie do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności (Dz.U. Nr 87, poz. 820).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. Nr 216, poz. 1596).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 15 ust. 2 *ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej* (Dz.U. Nr 63, poz. 394), która wdrożyła do polskiego prawa przepisy *Dyrektywy Rady i Parlamentu Europejskiego nr 2005/36/WE z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w zakresie systemu ogólnego i świadczenia usług transgranicznych*.

W projekcie rozporządzenia określa się zawody regulowane, w odniesieniu do których wyłączone jest uprawnienie wnioskodawcy do wyboru środka wyrównawczego w postaci stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności. Jednocześnie w rozporządzeniu wskazuje się rodzaj środka jaki może być stosowany w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych w poszczególnych, wymienionych w rozporządzeniu zawodach.

Przepisy rozporządzenia będą stosowane wobec obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a także członków rodzin obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium RP, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin* (Dz.U. Nr 144, poz. 1043 z późn. zm.) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach* (Dz.U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 z późn. zm.) - którzy nabyli kwalifikacje zawodowe w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i wystąpili z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie uznania tych kwalifikacji w Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji właściwy organ stwierdzi, że okres kształcenia lub szkolenia odbytego w państwie wnioskodawcy jest krótszy o co najmniej rok od okresu kształcenia wymaganego w tym zawodzie w Polsce, lub istnieją zasadnicze różnice w programie kształcenia lub szkolenia wymaganego w Polsce, lub gdy zakres zawodu różni się znacząco od zakresu tego zawodu w RP, wówczas właściwy organ może uzależnić decyzję o uznaniu kwalifikacji od odbycia przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego albo przystąpienia do testu umiejętności. Za pomocą powyższych środków wyrównawczych wnioskodawca uzupełnia „braki” w kwalifikacjach.

Jednakże, na podstawie art. 15 ust. 1 *ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej*, w przypadku zawodów regulowanych, **których wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa polskiego, a ich zasadniczą i trwałą cechą jest udzielanie porad i pomocy związanej z prawem polskim - uprawnienie wnioskodawcy do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności może zostać wyłączone**. Rodzaj środka (staż adaptacyjny albo test umiejętności) jaki może być stosowany w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji w takich zawodach – określa przedmiotowe rozporządzenie.

W świetle dotychczasowego stanu prawnego, na podstawie *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie zawodu*

regulowanego, w przypadku którego wyłączone jest uprawnienie do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności (Dz.U. Nr 87, poz. 820), uprawnienie wnioskodawcy do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności było wyłączone w odniesieniu do jednego zawodu regulowanego, tj. zawodu doradcy podatkowego.

Rozporządzenie to było poprzedzone *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 16 stycznia 2003 r. w sprawie zawodów regulowanych, dla których wykonywania wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności dokonuje właściwy organ* (Dz.U. Nr 17, poz. 157), które zawierało w załączniku wykaz ośmiu zawodów (doradca inwestycyjny, doradca podatkowy, makler giełd towarowych, makler papierów wartościowych, pośrednik w obrocie nieruchomościami, syndyk, usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych, zarządca nieruchomości), objętych wyłączeniem wyboru. Komisja Europejska wydała negatywną ocenę co do zgodności tego rozporządzenia z prawem wspólnotowym stwierdzając, że interpretacja przepisów dyrektyw dopuszczających wyłączenie uprawnienia do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności jest zbyt szeroka. Wyłączenie to, zdaniem Komisji, może być stosowane jedynie w przypadku zawodu, którego wykonywanie **wymaga dokładnej znajomości prawa państwa przyjmującego, a zasadniczą i trwałą cechą zawodu jest udzielanie porad i pomocy związanej z prawem krajowym. Wszystkie te przesłanki muszą być równocześnie spełnione.** W związku z powyższym, Komisja stwierdziła, że wyłączenie może być zastosowane tylko w przypadku jednego zawodu **doradcy podatkowego**. Stosowanie wyjątku od zasady, która przewiduje możliwość wyboru pomiędzy stażem adaptacyjnym i testem umiejętności, musi być bardzo restrykcyjne.

Należy jednakże zauważyć, że **wyrok Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z dnia 7 września 2006 r. w sprawie prejudycjalnej C-149/05 Price rzuca nowe światło na problem interpretacji powyższych przepisów.** W wyroku z dnia 7 września 2006 r. Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich zaakcentował nie tylko, że w celu oceny, czy udzielanie porad i pomocy związanej ze znajomością prawa krajowego jest zasadniczą i trwałą cechą danego zawodu, należy kierować się praktyką wykonywania tego zawodu. Stwierdzone także zostało, że nie jest konieczne, aby wymóg udzielania porad i pomocy związanej z prawem krajowym dotyczył całego obszaru prawa krajowego; **wystarczającym jest, aby powyższy wymóg dotyczył specjalistycznej dziedziny tego prawa.** W związku z powyższymi postanowieniami wyroku Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w sprawie *Price* poszerzono listę tych zawodów regulowanych, w których uprawnienie wnioskodawcy do wyboru środka wyrównawczego jest wyłączone. W konsekwencji proponowany projekt rozporządzenia zawiera listę zawodów regulowanych, w których uprawnienie wnioskodawcy do wyboru środka wyrównawczego jest wyłączone dla 5 zawodów, wymienionych w § 1 rozporządzenia, tj. doradcy podatkowego, usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, rzeczoznawcy majątkowego, pośrednika w obrocie nieruchomościami, zarządcy nieruchomości.

Doradca podatkowy.

Do zakresu czynności doradztwa podatkowego należy między innymi udzielanie na zlecenie lub na rzecz klientów, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych, prowadzenie w imieniu i na ich rzecz ksiąg podatkowych i innych

ewidencji do celów podatkowych, a także sporządzanie zeznań i deklaracji podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie. Konieczna jest znajomość polskiego prawa, albowiem specyfika świadczenia usług doradztwa podatkowego polega na udzielaniu porad dotyczących prawa krajowego, tj. prawa polskiego.

Osoba uprawniona do wykonywania czynności doradztwa podatkowego w Polsce powinna posiadać znajomość polskiego porządku prawnego w ujęciu systemowym, obejmującym szereg gałęzi prawa. Niezbędna jest przy tym znajomość języka polskiego, tak aby osoba mająca świadczyć usługi doradztwa podatkowego była w stanie odczytać przepisy prawne w oryginale, czyli w języku polskim. Jest to warunkiem koniecznym do właściwego ich stosowania w praktyce zawodowej. Świadczenie tych usług wymaga kontaktu z klientem, porozumienia się z nim, chociażby co do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego, w jakim znajduje się klient oczekujący porady.

Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Trwałą i zasadniczą cechą zawodu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych jest udzielanie porad i pomocy z zakresu rachunkowości, prawa podatkowego oraz prawa ubezpieczeń społecznych. Osoby prowadzące tę działalność zajmują się bowiem prowadzeniem ksiąg rachunkowych oraz wykonywaniem niektórych czynności doradztwa podatkowego, tj. prowadzeniem ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz sporządzaniem zeznań i deklaracji podatkowych a także prowadzeniem dokumentacji związanej z rozliczaniem ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, co wymaga z kolei dokładnej znajomości prawa krajowego, dotyczącego ww. obszarów.

Rzeczoznawca majątkowy, pośrednik w obrocie nieruchomościami oraz zarządca nieruchomości.

Prawidłowe gospodarowanie nieruchomościami wymaga bardzo dobrej znajomości prawa krajowego i jego praktycznego zastosowania, co jest weryfikowane m.in. w postępowaniu kwalifikacyjnym, co daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu. Należy zauważyć, że usługi związane z wyceną, obrotem i zarządzaniem nieruchomościami są bardzo istotne ze względu na bezpieczeństwo majątkowe osób, na rzecz których usługi te są świadczone. Odpowiedzialność rzeczoznawcy majątkowego, pośrednika w obrocie nieruchomościami i zarządcy nieruchomości za majątek osoby, na rzecz której świadczą oni usługi, przejawia się w ustawowym obowiązku ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej.

Wyłączenie uprawnienia obywatela państwa Unii Europejskiej do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności ze względu na konieczność znajomości polskiego prawa nie wyczerpuje możliwości wyłączenia tego uprawnienia także z innych względów. Wyłączenie prawa wyboru będzie bowiem możliwe po pozytywnym rozpatrzeniu przez Komisję Europejską stosownego wniosku Rzeczypospolitej Polskiej (art. 15 ust. 1 pkt 2 *ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej*). W takiej sytuacji, listę zawodów regulowanych, w przypadku których wyłącza się możliwość wyboru środka wyrównawczego z innych względów, niż znajomość prawa polskiego, w myśl art. 15 ust. 3 *ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej* Prezes Rady Ministrów będzie

ogłaszał w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Przedmiotowe rozporządzenie zastąpi wydane na podstawie *ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie zawodu regulowanego, w przypadku którego wyłączone jest uprawnienie do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności* (Dz.U. Nr 87, poz. 820).

Zgodnie z art. 5 *ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (www.mnisw.gov.pl).

Wstępna ocena zgodności projektu rozporządzenia z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja.

Projekt rozporządzenia adresowany jest do organów właściwych do wydawania decyzji w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania w Rzeczypospolitej Polskiej zawodów regulowanych.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania następującym związkom zawodowym i partnerom społecznym.

- Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”;
- Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego,
- Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
- Wolnemu Związkowi Zawodowemu „Sierpień 80” Komisja Krajowa,
- Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”,
- Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
- Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność”,
- Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”,
- Radzie Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP,
- Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski,
- Wolnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność – Oświata” Komitet Założycielski w Bydgoszczy,
- Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu,
- Zarządowi Głównemu Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego,
- Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych,
- Konfederacji Pracodawców Polskich,
- Business Centre Club,
- Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- Zarządowi Głównemu Związku Rzemiosła Polskiego,
- Krajowej Izbie Gospodarczej,
- Forum Związków Zawodowych,
- Konfederacji Stowarzyszeń Nauczycielskich,
- Stowarzyszeniu Oświatowców Polskich,
- Towarzystwu Wiedzy Powszechnej,
- Federacji Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki,
- Naczelnej Organizacji Technicznej.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy. Wpływ na rynek pracy będą miały przepisy ustawy z dnia 18 marca 2008 r. odnoszące się do postępowania w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego w Polsce, które określają mechanizmy uznawania kwalifikacji uzyskanych na obszarze państw członkowskich UE (poza obszarem RP) przez obywateli państw

członkowskich Unii Europejskiej. Konsekwencją uznania kwalifikacji może być podjęcie pracy przez obywatela tego państwa w Polsce.

5. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.